

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia - Nambari Ishirini na Tatu

Jeff Pippenger

2026-01-04

Nambari Ishirini na Tatu

Katika makala ya ishirini na mbili niliandika, "Kisha katika sura ya kumi na moja, ukoo wa watu walioteuliwa unawakilishwa na majina kumi kuanzia Shemu hadi Abram. Sura ya kumi na moja ni hadithi ya mnara wa Babeli, lakini pia ukoo wa watu walioteuliwa, kama unavyowakilishwa na Ibrahim. Sura ya kumi na moja inawatambulisha watu walioteuliwa ambao walipaswa kuingia katika agano la mara tatu na Mungu. Hatua ya tatu na ya mwisho ilikuwa dhabihu ya Isaka katika sura ya ishirini na mbili. Sura "kumi na moja" ni Alfa, mwanzo, na sura "ishirini na mbili" ni Omega, mwisho. Imani inayohitajika kusikia sauti ya Mungu katika maana ya majina haina tofauti na imani inayohitajika kusikia sauti Yake katika nambari za Neno Lake."

Sura ya kumi na moja inawasilisha agano la Kaini, na agano la Abeli. Tumekuwa tukionyesha mara kwa mara kwa miaka kwamba sifa za kinabii za Mnara wa Babeli zinawakilisha agano bandia. Baada ya gharika, kulikuwa na mabadiliko ya nyakati: kabla ya gharika, ibada ilikuwa katika lango la Edeni, na baada ya gharika, ibada ilipaswa kuwa madhabahuni. Madhabahu hiyo ilikuwa na masharti maalum ya kibiblia. Ilibidi ijengwe kwa mawe ya asili, bila binadamu kuyachonga kwa patasi. Ilipaswa kuwa jiwe juu ya jiwe, bila chokaa.

Kusudi la mnara lilikuwa kuwapatia wafuasi wa Nimrodi jina, ambalo linawakilisha tabia. Katika mnara tunaona wanadamu wakijaribu kujiokoa, na kujikweza kama miungu ya mbinguni. Mnara ni ishara ya kanisa linalodhani kuwa linaweza kujiokoa lenyewe, na linalodhani kuwa linapaswa kuinuliwa, kama wafanyavyo wale wafalme kumi katika Zaburi 83, wanapoinua kichwa cha kipapa katika ule muungano mwovu wa unabii wa Biblia, unaotokea wakati wa sheria ya Jumapili.

Wimbo au Zaburi ya Asafu. Usinyamaze, Ee Mungu; usikae kimya, wala usitulia, Ee Mungu. Maana tazama, adui zako wanafanya ghasia; na wakuchukiao wameinua kichwa. Zaburi 83:1, 2.

Ulimwengu ulikuwa umeangamizwa muda si mrefu uliopita na Gharika ya Nuhu, na sababu iliyomsababisha Mungu kufunga mlango wa rehema kwa ulimwengu wa kabla ya gharika ilikuwa kwamba mawazo ya mwanadamu yalikuwa maovu daima. Biblia inazungumza kuhusu umoja kwa njia mbalimbali, mojawapo ni "kuona kwa jicho moja." Je, wawili waweza kutembea pamoja, wasipopatana?

Sasa nawasihi, ndugu zangu, kwa jina la Bwana wetu Yesu Kristo, kwamba nyote msemi neno moja, wala pasiwe na migawanyiko kati yenu; bali muungane kikamilifu katika nia moja na hukumu moja. 1 Wakorintho 1:10.

Wakati Mungu alichanganya lugha wakati wa hukumu juu ya ufalme wa Nimrodi, hilo linaonyesha kwamba kabla ya mkanganyiko huo, wote walikuwa katika umoja, na hivyo wote walikuwa na tabia ileile, na tabia hiyo ilikuwa dini inayotegemea matendo ya kibinadamu—tofauti na wale katika sura hiyo hiyo wanaowakilishwa na Ibrahimu. Shemu alikuwa mtu mwaminifu katika siku za Nimrodi. Wanahistoria humtaja Shemu kama yule aliyemuua Nimrodi, mwasi hodari mbele za Bwana. Hoja hiyo inasimama hata bila mawazo ya wanahistoria, kwa kuwa Shemu ni mtu wa agano, anayefuata ukoo wake hadi Nuhu, mtu wa agano, anayefuata ukoo wake kurudi kwa Sethi, mtu mwingine wa agano, aliyeingia katika historia ya agano kuchukua nafasi ya ndugu yake Habili, ambaye naye alikuwa mtu mwingine wa agano aliyekuwa mzawa wa moja kwa moja wa Adamu.

Mwanzo sura ya kumi na moja ni pambano kuu kati ya Kristo na Shetani, katika muktadha wa agano la uzima na agano la mauti. Nimrodi anawakilisha mwindaji hodari mbele za Bwana, kwa maana anawakilisha kanisa lenye wafuasi wengi. Abram, kupitia Shemu, anawakilisha kanisa lenye wafuasi wachache tu. Shemu alikuwa mtu wa agano wakati Nimrodi alipokuwa akijenga mnara wake, lakini maagano mawili katika sura ya kumi na moja hayawakilishwi na Shemu na Nimrodi, bali na Nimrodi na Abrahamu. Paulo anabainisha wazi kanuni hii ya kinabii.

Kwa maana huyu Melkisedeki, mfalme wa Salemu, kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana, aliyekutana na Ibrahimu alipokuwa akirudi kutoka kuwaangamiza wafalme, akambariki; ambaye kwake pia Ibrahimu alimpa sehemu ya kumi ya vyote; kwanza, kwa tafsiri, Mfalme wa haki, na baada ya hayo pia Mfalme wa Salemu, yaani, Mfalme wa amani; asiye na baba, asiye na mama, asiye na nasaba, asiye na mwanzo wa siku, wala mwisho wa maisha; bali amefananishwa na Mwana wa Mungu; anadumu kuwa kuhani milele. Basi fikirini jinsi mtu huyu alivyokuwa mkuu, ambaye hata yule baba wa ukoo Ibrahimu alimpa sehemu ya kumi ya nyara.

Na kwa hakika wale walio miongoni mwa wana wa Lawi, wanaopokea wadhifa wa ukuhani, wameamriwa kupokea zaka kutoka kwa watu kulingana na sheria, yaani, kutoka kwa ndugu zao, ingawa hao pia wametoka katika viuno vya Ibrahimu:

Lakini yeye ambaye nasaba yake haikuhesabiwa kutoka kwao alipokea zaka kutoka kwa Ibrahimu, akambariki yeye aliyekuwa na ahadi. Wala pasipo shaka mdogo hubarikiwa na mkubwa. Na hapa wanadamu wanaokufa hupokea zaka; bali huko huzipokea yeye, ambaye hushuhudiwa ya kwamba yu hai. Tena, kama nisemavyo, Lawi naye, apokeaye zaka, alitoa zaka katika Ibrahimu. Kwa maana alikuwa bado katika viuno vya babaye, Melkisedeki alipokutana naye. Waebrania 7:1-10.

Kuna ukweli wa sasa mwingi katika somo la Melkisedeki, lakini ninabainisha tu kwamba Paulo anafundisha moja kwa moja kwamba sifa za kinabii za watu wa agano—na kwa hilo ninamaanisha wanaume na wanawake katika ushuhuda uliovuviwa ambao ushuhuda wao wa Maandiko unatambulisha alama ya njia katika msururu wa kinabii wa agano la Mungu na wanadamu. Paulo anafundisha kwamba Melkisedeki, aliyeishi kabla ya ukuhani wa Walawi kuanzishwa huko Sinai, na hivyo zaidi ya miaka mia nne kabla ya kuwepo kwa ukuhani wa Walawi, alikuwa amepokea zaka kutoka kwa Lawi. Ili kuwa katika ukuhani wa Walawi, ilibidi uwe Mlawi aliyeweza

kuthibitisha ukoo wake wa damu kutoka kwa Lawi. Melkizedeki hakuweza kuonyesha kwamba ukoo wake ulitoka katika ukoo wa Lawi, kwa kuwa Lawi alikuwa bado hajazaliwa.

Mfululizo wa unabii unaowakilisha agano la Mungu na Adamu na Hawa kwa kweli ni maagano mawili. La kwanza lilikuwa agano la uzima lenye jaribio rahisi. Baada ya anguko na jaribio hilo kushindwa, agano lililofuata liliambatana na damu ya mwanakondoo ili kutoa mavazi. Kisha kukawa na agano la Mungu na wanadamu, linalowakilishwa na upinde wa mvua, Nuhu, na ibada kwenye madhabahu. Kisha, katika Mwanzo sura ya kumi na moja, ndipo lilipoanza agano la Mungu na watu teule, ambao wangeitwa Waebrania. Katika kila mojawapo ya hadithi hizo, wahusika wa kibiblia ni wanaume au wanawake wa agano.

Katika Mwanzo sura ya kumi na moja, mwanzo wa agano la uzima na watu waliochaguliwa unawekwa bayana, na unawekwa bayana pale pale ambapo Nimrodi anaanzisha agano la mauti, kama inavyowakilishwa na matumizi ya matofali na chokaa, yaliyokuwa nakala bandia ya ule utaratibu wa mawe yasiyochongwa na kutokuwepo kwa chokaa uliowakilishwa na madhabahu. Dada White anatufahamisha kwamba madhabahu inamwakilisha Kristo, hivyo dini ya Nimrodi, ambayo ni dini bandia, inamwakilisha Kristo bandia.

Wakasemezana, Haya, na tufanye matofali, tukayahomea sana. Wakawa na matofali badala ya mawe, na lami badala ya chokaa. Mwanzo 11:3.

Na ukinifanyia madhabahu ya mawe, usijenge kwa mawe yaliyokatwa; kwa maana ukiinua zana yako juu yake, umeinajisi. Kutoka 20:25.

Tuko katika hatari ya kuchanganya vitu vitakatifu na vya kawaida. Moto mtakatifu kutoka kwa Mungu unapaswa kutumiwa katika juhudi zetu. Madhabahu ya kweli ni Kristo; moto wa kweli ni Roho Mtakatifu. Hii ndiyo uvuvio wetu. Ni pale tu Roho Mtakatifu anapomwongoza na kumwelekeza mtu ndipo anapokuwa mshauri wa kuaminika. Tukigeuka mbali na Mungu na wateule wake ili kutafuta mashauri katika madhabahu za kigeni, tutajibiwa kulingana na matendo yetu. Ujumbe Teule, kitabu cha 3, 300.

Miongoni mwa kweli nyinginezo, mojawapo ya masomo yanayotolewa kinabii kutoka Mwanzo sura ya kumi na moja ni kwamba sura hiyo inawakilisha mwanzo wa mstari wa kinabii. Gharika ya Nuhu inaweka alama ya utengano wa kinabii. Nuhu alipotoka katika safina kulikuwa na namna mpya ya ibada, na namna ya ibada daima huleta makundi mawili ya waabudu, kama ilivyoonyeshwa katika historia ya Kaini na Habili. Mwanzo sura ya kumi na moja ni ulimwengu mpya, wenye historia ya mwanzo inayokuwa hadithi ya msingi ya historia ya mwisho, wakati watu wa Mungu wa agano la siku za mwisho wanapowaita wafanyakazi wa saa ya kumi na moja kutoka Babeli wakati wa mgogoro wa sheria ya Jumapili. Nimrodi ndiye mtu wa dhambi wakati wa mgogoro wa sheria ya Jumapili, na Shemu, ambaye ni Ibrahimu, ndiye mtu wa Mungu katika mgogoro huo huo. Kutawanywa na mkanganyiko wa lugha kulikosimuliwa katika Mwanzo sura ya kumi na moja kulianza muda mfupi baada ya Nuhu kutoka katika safina. Mada ya sura ya kumi na moja ni maagano mawili, na hadithi hufikia tamati yake wakati hatua ya tatu ya agano la Ibrahimu inawekwa wazi katika sura ya ishirini na mbili.

Sura ya kumi na moja ni historia ya Alfa ya mstari wa Ibrahimu unaofikia historia ya Omega katika sura ya ishirini na mbili. Hadithi ya mwanzo ya Babeli ya Nimrodi na hadithi ya mwisho ya sadaka ya Isaka, zote mbili zinawakilisha hukumu ya mwisho juu ya wanadamu. Mstari unaanza kwenye mnara wa Nimrodi, na unanyooka hadi kwenye sadaka ya Isaka, nao mstari unafikia kilele katika sadaka mbili zinazokinzana. Sadaka ya Nimrodi inapokea hukumu ya utekelezaji kutoka kwa Mungu, na hukumu ya Ibrahimu inapokea baraka ya Mungu. Nimrodi ndiye Alfa wa sura ya kumi na moja na Ibrahimu ndiye Omega wa sura ya ishirini na mbili. Omega huwa kubwa zaidi daima, kwa angalau mara ishirini na mbili kulingana na alfabeti ya Kiebrania, na nguvu iliyoonyeshwa katika kuchanganya lugha na kutawanya mataifa kote ilizidiwa sana na nguvu ya msalaba. Mnara wa Nimrodi unawakilisha Minara Pacha ya 9/11 na sadaka ya Isaka inawakilisha sheria ya Jumapili.

Mstari wa agano na watu waliochaguliwa unaanza kwa ishara ya namba kumi na moja na unaishia kwa ishara ya namba ishirini na mbili. Mstari huo unamalizika katika mwisho wa kipindi cha majaribio katika historia ya alfa ya Nimrodi na pia historia ya omega ya Ibrahimu. Historia yenyewe ya Nimrodi na Ibrahimu imewekwa wazi katika kitabu cha kwanza cha Biblia, na imewekwa ndani ya muktadha wa kuokota mabaki kutokana na uharibifu wa hivi karibuni mno wa gharika ya Nuhu. Katika kitabu cha kwanza cha Biblia, mfano wa maagano mawili unatoa mashahidi wawili wanaoainisha mwisho wa kipindi cha majaribio katika mstari wa sura ya kumi na moja hadi ishirini na mbili.

Yeye aliye dhalimu, aendelee kuwa dhalimu; na yeye aliye mchafu, aendelee kuwa mchafu; na yeye aliye mwenye haki, aendelee kuwa mwenye haki; na yeye aliye mtakatifu, aendelee kuwa mtakatifu. Ufunuo 22:11.

Nimrodi bado ni asiye na haki na mchafu, na Ibrahimu bado ni mwenye haki na mtakatifu kama inavyoonekana katika alfa ya Mwanzo 11-22, na pia katika omega ya Ufunuo 22:11. Kabla tu ya kufungwa kwa kipindi cha rehema, tamko katika mstari wa 10 hutolewa kwamba maneno ya unabii wa kitabu hiki yasitiwe muhuri. Kabla tu ya kufungwa kwa kipindi cha rehema, katika mstari unaofuata kabisa, kuna unabii katika Ufunuo unaopaswa kufunguliwa muhuri. Mstari miwili baada ya mstari wa kumi na moja, Kristo anatoa ufunguo wa kufungua muhuri wa unabii huo.

Akaniambia, Usitie muhuri maneno ya unabii wa kitabu hiki; kwa kuwa wakati umekaribia. Aliye dhalimu, na azidi kuwa dhalimu; na aliye najisi, na azidi kuwa najisi; na mwenye haki, na azidi kufanya haki; na aliye mtakatifu, na azidi kuwa mtakatifu. Na tazama, naja upesi; na ujira wangu u pamoja nami, kumpa kila mtu sawasawa na kazi yake.

Mimi ni Alfa na Omega, mwanzo na mwisho, wa kwanza na wa mwisho. Ufunuo 22:10-13.

Sura ya ishirini na mbili ndiyo sura ya omega ya Biblia nzima, na ufunguo wa kufumbua unabii katika Ufunuo uliotiwa muhuri ni kanuni ambayo Kristo aliibainisha kuliko zote katika sura ya kwanza ya Ufunuo. Sura ya kwanza ni herufi ya kwanza ya alfabeti ya Kiebrania, na sura ya ishirini na mbili ni ya mwisho. Katika mstari ya tisa hadi kumi na moja ya sura ya kwanza, Yohana anajitambulisha, na kumtambulisha Kristo kuwa Alfa na Omega.

Mimi Yohana, nami ni ndugu yenu na mwenzi katika dhiki, na katika ufalme na uvumilivu wa Yesu Kristo, nilikuwa katika kisiwa kiitwacho Patmo, kwa ajili ya neno la Mungu, na kwa ajili ya ushuhuda wa Yesu Kristo. Nilikuwa katika Roho siku ya Bwana, nikasikia nyuma yangu sauti kuu, kama ya tarumbeta, ikisema, Mimi ni Alfa na Omega, wa kwanza na wa mwisho; na, uyaonayo, yaandike katika kitabu, na uyapeleke kwa makanisa saba yaliyoko Asia; kwa Efeso, na kwa Smirna, na kwa Pergamo, na kwa Thiatira, na kwa Sardi, na kwa Filadelfia, na kwa Laodikia. Ufunuo 1:9-11.

Katika aya ya kumi na moja, Yohana yuko katika Patmo, lakini katika aya ya kumi na mbili anageuka, na kuanzia hapo yuko katika patakatifu pa mbinguni. Hivyo, katika aya za tisa hadi kumi na moja, tunaupata ushuhuda wa Yohana, unaomtambulisha Yesu kuwa Alfa na Omega, jambo ambalo Yesu tayari alijitambulisha nalo katika aya ya nane:

Mimi ni Alfa na Omega, mwanzo na mwisho, asema Bwana, aliye, na aliyekuwako, na atakayekuja, Mwenyezi. Ufunuo 1:8.

Katika aya ya nane, Yohana anaandika yale aliyomsikia Kristo akisema kuhusu Yeye mwenyewe. Katika aya ya tisa hadi kumi na moja, ni Yohana anayezungumza juu yake mwenyewe. Hilo linamaanisha kuwa kuna mashahidi wawili katika aya kumi na moja za kwanza wanaomtambulisha Kristo kuwa Alfa na Omega. Aya ya tisa hadi kumi na moja zinaunda kitengo chake cha wazo. Ingawa zimeunganishwa na sura nzima, katika aya hizi Yohana anazungumza kuhusu yeye mwenyewe, ilhali katika aya ya nne hadi ya nane, Yohana anazungumza kwa niaba ya Uungu kwa makanisa Yake. Aya ya nne inaanza kitengo cha wazo kinachoishia katika aya ya nane. Hili hutambuliwa kupitia maelezo ya mwanzo kuhusu Kristo, aliyekuwako, aliyepo, na atakayekuja, yanayotajwa katika aya ya nne kisha tena katika aya ya nane.

Yohana kwa makanisa saba yaliyoko Asia: Neema na amani kwenu, zitokazo kwake aliyeko, aliyekuwako, na atakayekuja; na zitokazo kwa Roho saba walioko mbele ya kiti chake cha enzi; na kwa Yesu Kristo, shahidi mwaminifu, mzaliwa wa kwanza wa wafu, na mkuu wa wafalme wa nchi. Yeye aliyetupenda, akatuosha kutoka katika dhambi zetu kwa damu yake mwenyewe, na akatufanya kuwa wafalme na makuhani kwa Mungu na Baba yake; apewe utukufu na enzi hata milele na milele. Amina. Tazama, anakuja pamoja na mawingu; na kila jicho litamwona, hata na wale waliomchoma; na kabila zote za nchi wataomboleza kwa ajili yake. Naam, Amina.

Mimi ni Alfa na Omega, mwanzo na mwisho, asema Bwana, aliye, na aliyekuwako, na atakayekuja, Mwenyezi. Ufunuo 1:4-8.

Mistari mitatu ya kwanza ya sura ya kwanza yanaonyesha Ufunuo wa Yesu Kristo, ambao unaondolewa muhuri wake muda mfupi kabla ya wakati wa rehema kufungwa, kwa kuwa mstari wa tatu unasema, “wakati umekaribia.” “Wakati umekaribia” ni kauli ile ile ya mstari wa kumi wa sura ya ishirini na mbili, usemao, “usitie muhuri maneno ya unabii wa kitabu hiki, kwa maana wakati umekaribia.” Unabii usiotiwa muhuri ni Ufunuo wa Yesu Kristo.

Aya ya nne inaanza kufunguliwa kwa muhuri, na aya ya nne inaanza kwa ushuhuda wa Yohana: “Mimi Yohana,” kisha katika aya ya nane ni Kristo anayejitambulisha. Shahidi wa kibinadamu

katika ya kwanza kati ya aya tano, na shahidi wa kimungu mwishoni. Aya ya nne inamtaja Baba wa Mbinguni kama yule ambaye “aliye, aliyekuwako, na atakayekuja.” Aya ya nane inamtaja Kristo kama yule ambaye “aliye, aliyekuwako, na atakayekuja.”

Ufunguo wa kufungua Ufunuo wa Yesu Kristo ni kanuni ya Alfa na Omega. Akiwa wa kwanza na wa mwisho, Kristo pia yupo sasa, ingawa alikuwapo zamani na atakuwepo wakati ujao. Ukweli kwamba Yesu na Baba wote ni yule Mungu aliyekuwapo, aliye, na atakayekuja, ni uwasilishaji mwingine wa Kristo kama Alfa na Omega. Yeye ni Alfa na Omega, wa Kwanza na wa Mwisho, Mwanzo na Mwisho, naye alikuwa mwanzoni na atakuwa mwishoni. “Funguo” za ufalme, ambazo zilipewa kanisa huko Kaisaria Filipi, pia ni “ufunguo” uliowekwa begani mwa Eliakimu katika Isaya 22:22. Alfa ya kitabu cha Ufunuo ni sura ya kwanza na Omega ni sura ya ishirini na mbili, hivyo tunakuta alfabeti yote ya Kiebrania katika sura za Ufunuo. Sura ya kumi na tatu inawakilisha uasi wa Marekani na baadaye ulimwengu. Sura ya kwanza inamwasilisha Kristo kama Alfa na Omega, na sura ya ishirini na mbili inabainisha ukweli huo huo, lakini kwa uhusiano na kufunguliwa kulikotajwa katika sura ya kwanza. Sura ya kwanza, ya kumi na tatu, na ya ishirini na mbili zinawakilisha herufi tatu za Kiebrania ambazo pamoja hutunga neno “ukweli.”

Katika sura ya ishirini na tatu ya Mathayo Yesu anatoa ole nane dhidi ya Mafarisayo na Masadukayo. Katika aya ya mwisho ya sura ya ishirini na mbili, majibizano ya Kristo na Wayahudi wabishi yaliishia kwa fumbo la Daudi, fumbo ambalo linaweza tu kutatuliwa ukiwa umeelewa kanuni ya alfa na omega.

Wakati Mafarisayo walipokusanyika pamoja, Yesu aliwauliza, akisema, Mnafikiri nini kuhusu Kristo? Ni mwana wa nani?

Wakamwambia, Mwana wa Daudi.

Akawaambia, Basi, jinsi gani Daudi kwa Roho amwita Bwana, akisema, Bwana alimwambia Bwana wangu, Keti mkono wangu wa kuume, hata niwaweke adui zako chini ya miguu yako? Basi, ikiwa Daudi amwita Bwana, amekuwa mwanaweje?

Na hakuna mtu aliyeweza kumjibu neno, wala hakuna mtu aliyethubutu tangu siku hiyo kumwuliza tena swali lolote. Mathayo 22:41-46.

Hitimisho la sura ya ishirini na mbili hutambua alama ya njia katika historia ya agano. Yereimia pia anazungumzia kipengele hiki cha ukweli:

Neno lililomjia Yereimia kutoka kwa Bwana, likisema, Simama katika lango la nyumba ya Bwana, utangaze hapo neno hili, useme, Sikieni neno la Bwana, enyi wote wa Yuda, mnaoingia katika malango haya kumwabudu Bwana. Hivi ndivyo asemavyo Bwana wa majeshi, Mungu wa Israeli, Tengenezeni njia zenu na matendo yenu, nami nitawakalisha mahali hapa. Msitumainie maneno ya uongo, mkisema, Hekalu la Bwana, Hekalu la Bwana, Hekalu la Bwana, ndiyo haya.

Maana kama mkirekebisha kwa kweli njia zenu na matendo yenu; kama mkiitekeleza hukumu kwa haki baina ya mtu na jirani yake; kama msiwaonee mgeni, yatima, na mjane, wala msimwage damu isiyo na hatia mahali hapa, wala msiende mkifuata miungu mingine kwa

madhara yenu: ndipo nitawafanya mkae mahali hapa, katika nchi niliyowapa baba zenu, milele na milele. Tazama, mnategemea maneno ya uongo yasiyoweza kuwafaidia. Je, mtaiba, na kuua, na kuzini, na kuapa kwa uongo, na kufukiza uvumba kwa Baali, na kwenda mkifuata miungu mingine msiyowajua; kisha mje na kusimama mbele zangu katika nyumba hii, iitwayo kwa jina langu, na kusema, Tumeokolewa ili tuyatende machukizo haya yote?

Je, nyumba hii, iitwayo kwa jina langu, imekuwa pango la wanyang'anyi machoni penu? Tazama, mimi nami nimeiona, asema Bwana. Lakini nendeni sasa mahali pangu palipokuwa huko Shilo, nilipoliweka jina langu kwanza, mkaone nilichokifanya huko kwa sababu ya uovu wa watu wangu Israeli.

Na sasa, kwa sababu mmefanya matendo haya yote, asema Bwana, nami niliwaambia, nikiamka mapema na kusema, lakini hamkusikia; nikawaita, lakini hamkujibu; kwa hiyo nitalitendea nyumba hii, iitwayo kwa jina langu, mnayoitumainia, na mahali pale nilipowapa ninyi na baba zenu, kama nilivyotenda Shilo. Nami nitawatoa mbele ya uso wangu, kama nilivyowatoa ndugu zenu wote, naam, uzao wote wa Efraimu. Kwa hiyo usiwaombee watu hawa, wala usiinua kilio wala sala kwa ajili yao, wala usifanye maombezi kwangu; kwa maana sitakusikia. Yeremia 7:1-16.

Yeremia aliambiwa asiwaombee Israeli ya kale, kwa kuwa walikuwa wamefikia hatua ya kutorejea, kama ilivyokuwa kwa Wayahudi wabishao mwishoni mwa sura ya ishirini na mbili. Wakati Musa (mtu wa agano) alipokabiliwa na uamuzi wa Mungu wa kuwaangamiza watu walioteuliwa wa agano, Musa aliingilia kati kwa maombi. Katika sura ya saba, Yeremia anaambiwa asiwaombee hao hao watu wa agano. Historia ya kinabii ya Shilo inatambuliwa kama ushahidi wa mstari juu ya mstari wa Mungu kuwakataa watu walioteuliwa wa agano pale dhambi yao inapofikia hatua isiyoweza kukombolewa, kama ilivyoielezwa katika aya moja.

Efraimu ameambatana na sanamu; mwacheni. Hosea 4:17.

Katika historia ya agano, wakati ambapo Mungu anamaliza uhusiano Wake wa agano ni alama maalum ya njia. Kukataa ripoti ya Yoshua na Kalebu, kuliashiria jaribio la kumi, ni mfano mwingine. Yeremia pia aliambiwa asiwaombee watu hawa baada ya sura chache.

Kwa hiyo usiwaombee watu hawa, wala usiinua kilio wala sala kwa ajili yao; maana sitawasikiliza wakati watakaponililia kwa sababu ya taabu yao. Yeremia 11:14.

Katika sura ya saba, kuwatapika Walaodikia wakati wa sheria ya Jumapili, kama kunavyowakilishwa na ishara ya Shiloah, kunabainisha kile ambacho Yeye "atafanya," katika siku za karibuni.

Kwa hiyo nitatenda juu ya nyumba hii, iitwayo kwa jina langu, ambayo mnaitumainia, na juu ya mahali pale nilipowapa ninyi na baba zenu, kama nilivyotenda Shilo. Nami nitawatupa nje ya uso wangu, kama nilivyowatupa ndugu zenu wote, yaani uzao wote wa Efraimu. Kwa hiyo usiwaombee watu hawa, wala usiinua kilio wala sala kwa ajili yao, wala usifanye maombezi kwangu; kwa maana sitakusikia. Yeremia 7:14-16.

Katika sura ya kumi na moja, amri ya kutosali inahusu hofu itakayowakumba Walaodikia watakapojikuta katika wakati wa taabu unaofuatia sheria ya Jumapili. Hofu wanayoipitia imejikita katika historia ya kukataa kwao agano.

Sikieni maneno ya agano hili, mkayaseme kwa watu wa Yuda, na kwa wenyeji wa Yerusalemu; nawe uwaambie,

Hivi ndivyo asemavyo Bwana Mungu wa Israeli;

Alaaniwe mtu asiyetii maneno ya agano hili, niliyowaagiza baba zenu siku ile niliyowatoa kutoka katika nchi ya Misri, kutoka tanuru la chuma, nikisema, Tiini sauti yangu, mkayafanya, sawasawa na yote ninayowaamuru; ndipo mtakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wenu; ili nitimize kiapo nilichowaapia baba zenu, kuwapa nchi inayotiririka maziwa na asali, kama ilivyo leo.

Ndipo nikajibu, nikasema, Na iwe hivyo, Ee Bwana. Ndipo Bwana akaniambia,

Tangaza maneno haya yote katika miji ya Yuda, na katika mitaa ya Yerusalemu, ukisema, Sikilizeni maneno ya agano hili, na myatende. Maana niliwaonya kwa bidii baba zenu siku ile niliyowatoa katika nchi ya Misri, hata leo hii, nikiamka mapema na kuwaonya, nikisema, Tiini sauti yangu. Lakini hawakutii, wala hawakuitia sikio, bali kila mtu alikwenda kwa ukaidi wa moyo wake mbaya; kwa sababu hiyo nitaleta juu yao maneno yote ya agano hili, niliyowaamuru wayatende; lakini hawakuyatenda.

Bwana akaniambia, Fitina imeonekana miongoni mwa watu wa Yuda, na miongoni mwa wenyeji wa Yerusalemu. Wamerudia maovu ya baba zao, waliokataa kusikia maneno yangu; wakafuata miungu mingine ili kuwatumikia; nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda wamevunja agano langu nililofanya na baba zao.

Kwa hiyo Bwana asema hivi, Tazama, nitaleta mabaya juu yao, ambayo hawataweza kuyaepuka; na ijapokuwa watanililia, sitawasikiliza. Ndipo miji ya Yuda na wenyeji wa Yerusalemu wataenda, na kulilia miungu ambao wao huwafukizia uvumba; lakini hawatawaokoa hata kidogo wakati wa taabu yao. Kwa maana kadiri ya hesabu ya miji yako ndivyo ilivyokuwa miungu yako, Ee Yuda; na kadiri ya hesabu ya njia za Yerusalemu mmeweka madhabahu kwa ile aibu, naam, madhabahu za kufukiza uvumba kwa Baali.

Basi usiwaombe watu hawa, wala usiinue kilio wala sala kwa ajili yao; maana sitawasikia wakati watakaponililia kwa sababu ya taabu yao. Yeremia 11:1-14.

Ufufuo wa wanaotarajiwa kuwa miongoni mwa mia arobaini na nne elfu unatambuliwa katika Ufunuo 11:11; na mkusanyiko wao wa mwisho unatambuliwa katika Isaya 11:11; na mstari wa nje wa joka, mnyama na nabii wa uongo unatambuliwa katika Danieli 11:11; hukumu ya magugu wakati wa sheria ya Jumapili inatambuliwa katika Ezekieli 11:11 na adhabu na hofu inayokuja juu ya wanawali wapumbavu inatambuliwa katika Yeremia 11:11.

Amri ya kutowaombea watu hawa ndiyo alama ya njia katika mistari ya mwisho ya Mathayo sura ya ishirini na mbili, na sura ya ishirini na tatu inaweka wazi ole nane juu ya Uadventista. Sura ya ishirini na tatu ni ama 22 Oktoba 1844, au sheria ya Jumapili. Alama hizo zote mbili ni utimizaji

wa ndoa, na ndoa ni kati ya bibi harusi na bwana harusi, ambao huja pamoja na kuwa mwili mmoja. Kitendo cha ndoa kinawakilisha upatanisho, au "at-one-ment." Mwanadamu aliumbwa kwa mfano wa Mungu, naye akaumba mwanaume na mwanamke. Watoto wao wanawakilishwa na kromosomu ishirini na tatu kutoka kwa mwanaume na ishirini na tatu kutoka kwa mwanamke. Pamoja, kromosomu zao arobaini na sita huunda hekalu. Kila mtu ni hekalu, kwa maana hamjui ya kuwa ninyi ni hekalu la Bwana?

Utamilifu wa ndoa, wakati wawili wanapokuwa mmoja, ni muunganiko wa mahekalu mawili ya ishirini na tatu, ili kuunda hekalu moja la arobaini na sita. Kristo ndiye anayejenga hekalu, naye anajenga kanisa lake kama hekalu la kike litakaloungana na hekalu lake la kiume. Muunganiko huo hutokea wakati hekalu la kibinadamu linaunganishwa na la Kimungu katika Mahali Patakatifu Sana katika hekalu la Mungu. "Ishirini na tatu" ni ishara ya kutiwa muhuri kwa elfu mia arobaini na nne, na kazi hiyo ilianza mwishoni mwa unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu. Mathayo ishirini na tatu ni tamko la hukumu dhidi ya Waadventista Wasabato wa Laodikia, ambao ni nakala bandia ya wale elfu mia arobaini na nne.

Wale elfu mia moja arobaini na nne ni wa nane, nao ni wa wale saba, nao ndio wanaofufuliwa siku ya nane, nao ni nafsi nane katika safina ya Nuhu, nao ni wazao nane wa Seti, na muhuri katika vipaji vya nyuso zao uliashiriwa na tohara, iliyofanywa siku ya nane. Nao ni makuhani wanaotiwa mafuta kwa utumishi siku ya nane, na tamko la ole nane juu ya Uadventista katika sura ya ishirini na tatu, ni tamko dhidi ya nane bandia.

Tamko la ole juu ya wanawali wapumbavu hufuatwa na kutiwa muhuri kwa watu wa Mungu katika mstari wa mwisho wa sura ya ishirini na mbili. Sura ya ishirini na mbili inalingana na sura ya ishirini na mbili katika Mwanzo, kwa kuwa kitabu cha kwanza cha Agano la Kale ni kielelezo cha kitabu cha kwanza cha Agano Jipya. Katika kiini cha mfululizo wa kinabii wa Mathayo sura ya kumi na moja hadi sura ya ishirini na mbili unaojumuisha sura kumi na mbili, ya sita kati ya hizo ni sura ya kumi na sita, ambapo jina la Simoni Barjona lilibadilishwa kuwa Petro.

Nami nakuambia, Wewe ndiwe Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu; wala milango ya kuzimu haitalishinda. Mathayo 16:18.

Kuna aya 459 katika Mathayo sura ya kumi na moja hadi ishirini na mbili. Aya ya katikati ni aya ya kumi na saba ya sura ya kumi na sita, lakini aya hiyo haiwezi kutenganishwa na aya za kumi na nane na kumi na tisa, kwa maana zote zinaunda kauli moja.

Yesu akajibu, akamwambia, Heri wewe, Simoni Barjona; kwa kuwa si mwili na damu vilivyokufunulia hilo kwako, bali Baba yangu aliye mbinguni. Nami nakuambia pia, kwamba wewe ndiwe Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu; wala milango ya kuzimu haitalishinda. Nami nitakupa funguo za ufalme wa mbinguni; na chochote utakachofunga duniani kitafungwa mbinguni; na chochote utakachofungua duniani kitafunguliwa mbinguni. Mathayo 16:17-19.

Katikati kabisa ya sura za kumi na moja hadi ishirini na mbili ndiko kunakopatikana tamko la agano la msingi kwa Ukristo. Katika tamko hilo, jina la Simon linabadilishwa kuwa Peter, ambalo,

unapotumia nafasi ya nambari ambayo kila herufi katika lugha ya Kiingereza inashikilia—kama vile ‘a’ ni moja, na ‘z’ ni ishirini na sita—unabaini kuwa ‘p’ ni 16, ‘e’ ni 5, ‘t’ ni 20, ‘e’ nyingine ni 5 na ‘r’ ni 18. Unapozidisha 16 X 5 X 20 X 5 X 18 unapata 144,000, na rejeo la kubadilishwa kwa jina la Peter, ishara ya uhusiano wa agano, linapatikana katika sura ya 16 aya ya 18, na herufi ya kwanza ya Peter ni nambari 16 na herufi ya mwisho ni nambari 18. Yote haya yako katikati ya sura kumi na mbili zinazaanza kwa ishara ya kumi na moja na kuishia kwa ishara ya ishirini na mbili.

Mfululizo huo unapatikana pia katika Mwanzo sura za kumi na moja hadi ishirini na mbili, na katika mfululizo huo kuna mistari mia tatu na tano, jambo linalotambua sura ya kumi na saba na mstari wa kumi na moja kuwa kitovu cha mfululizo huo. Mfululizo huo wa sura kumi na mbili za kitabu cha kwanza cha Agano la Kale hutambulisha agano na Ibrahimu, na unawakilisha mfululizo wa alfa unaokutana na mfululizo wa omega, katika sura zilezile za kitabu cha kwanza cha Agano Jipya. Kitovu cha mfululizo wa omega katika Mathayo ndicho kilele cha uhusiano wa agano wa wale elfu mia moja arobaini na nne, ambao ni ishara ya agano inayoinuliwa wakati wa sheria ya Jumapili. Mstari wa katikati wa mfululizo wa Mwanzo hutambua si tu mstari wa katikati, bali pia hatua ya pili au ya kati ya agano la sehemu tatu na Ibrahimu, na vilevile, kwa umuhimu uleule, ishara ya agano.

Nanyi mtatahiri nyama ya govi lenu; na hiyo itakuwa ishara ya agano kati yangu na ninyi.
Mwanzo 17:11.

Tutaendelea na mambo haya katika makala ijayo.

Kisha, alipokuwa akipukuta uchafu na takataka, vito vya bandia na sarafu bandia, vyote vilipaa na kutoka dirishani kama wingu, na upepo ukavipeperusha mbali. Katika msukosuko huo nilifumba macho kwa muda mfupi; nilipofumbua macho, takataka zote zilikuwa zimetoweka. Vito vya thamani, almasi, na sarafu za dhahabu na fedha vilikuwa vimetapakaa kwa wingi kote chumbani.

Kisha akaweka mezani kisanduku, kikubwa sana na kizuri zaidi kuliko kile cha awali, akakusanya vito, almasi na sarafu kwa makonzi, akavitupa ndani ya kisanduku mpaka hakusalia hata kimoja, ingawa baadhi ya almasi hizo hazikuzidi ukubwa wa ncha ya pini.

Kisha akaniita na kusema, 'Njoo uone.'

"Nilitazama ndani ya sanduku la vito, lakini macho yangu yakapofushwa na mng'ao huo. Viling'aa kwa utukufu mara kumi zaidi kuliko zamani. Nilidhani vilikuwa vimesuguliwa katika mchanga kwa nyayo za wale waovu waliokuwa wamevitawanya na kuvikanyaga mavumbini. Vilipangwa kwa mpangilio mzuri katika sanduku hilo, kila kimoja mahali pake, bila juhudi yoyote inayoonekana ya yule mtu aliyevitia humo. Nilipiga kelele kwa furaha kuu, na kelele hiyo ikaniamsha." Maandishi ya Mapema, 83.

Mnafikiri ujio wa Bwana uko mbali mno. Niliona mvua ya mwisho inakuja [kwa ghafla kama] mwito wa usiku wa manane, na kwa nguvu mara kumi. Spalding and Magan, 5.

Na katika mambo yote ya hekima na ufahamu ambayo mfalme aliwauliza, aliwakuta kuwa bora mara kumi kuliko waganga na wanajimu wote waliokuwako katika ufalme wake wote. Danieli 1:20.